

31.10.2022

3 Kaveria / Heikki & Ilkka & Sauli Oy
Kivikonlaita 36
00940 Helsinki

Kuuleminen elintarvikelain 57 §:n mukaisesta määräyksestä markkinoilta poistamisesta ja yleisestä tiedottamisesta

HEL 2022-012663 T 11 02 00

Kuulemistilaisuudella tarkoitetaan viranomaisen asianosaiselle varaa-
maa mahdollisuutta ennen päätöksen tekoa esittää mielipiteensä asia-
ta sekä antaa kirjallinen vastineensa sellaisista vaatimuksista ja selvi-
tyksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Toimija

Heikki & Ilkka & Sauli Oy/ 3 Kaveria,
Kivikonlaita 36, 00940 Helsinki
y-tunnus 3151342-3

Asiaan liittyvät taustatiedot

Helsingin elintarviketurvallisuusyksikölle tuli Ruokavirastolta valvonta-
pyyntö (dnro 5568/04.02.01/2022) 27.9.2022 jonka mukaan valmistaja
oli ilmoittanut vetäneensä takaisin jakelemansa lakritsiuutejauhe-erän,
jonka oli tutkimuksissa todettu sisältäneen liikaa kemiallisen torjunta-
aineen, matriinin jäämiä. Matriinin jäämälle sovelletaan Euroopan par-
lamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 396/2005 (jäljempänä tor-
junta-ainejäämäasetus) annettua enimmäismäärää 0,01 mg/kg (ana-
lyysien tulokset 6,7–12,1 mg/kg). Euroopan elintarviketurvallisuusvi-
ranomainen EFSA ei ole pystynyt asettamaan matriinille toksikologisia
viitearvoja. Valmistaja on toimittanut kyseistä lakritsiuutejauhe-erää 3
Kaverille.

Helsingin elintarviketurvallisuusyksikkö edellytti 3 Kaveria ryhtymään
välittömästi takaisin veto toimenpiteisiin niiden tuotteiden osalta, joihin
kyseistä lakritsiuutejauhe-erää on käytetty. 3 Kaveria ilmoitti tyytymät-
tömyytensä valvontaviranomaisen linjaukseen takaisinvetotarpeesta ei-
kä ei ole toistaiseksi suostunut suorittamaan takaisin vetoa.

31.10.2022

3 kaverin kanssa järjestettiin Ruokaviraston ja Helsingin kaupungin elintarviketurvallisuusyksikön kanssa viranomaisneuvottelu 18.10.2022, jossa käytiin takaisinvedon perusteita läpi (liite 1). Ruokavirasto toimitti neuvottelun jälkeen lausunnon asiaan liittyvän lainsäädännön tulkinasta (liite 2).

Ehdotettu määräys

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikölle tullaan esittämään seuraavan elintarvikelain (297/2021) 57 §:n mukaisen määräyksen antamista:

1. Toimijan on poistettava markkinoilta ne tuotteet, johon kyseistä lakritsiuutejauhe-erää on käytetty.
Toimijan 29.9.2022 lähettämän takaisinvetolomakkeen mukaan kyseen tulevat ainakin nämä tuotteet:

Lakritsi & Vadelma -jäätelöpurkki parasta ennen päivämäärällä 2.7.23
Lakritsi jäätelöpurkki parasta ennen päivämäärillä: 6.7.23, 15.9.23
Lakritsi & Vadelma -jäätelöpuikko parasta ennen päivämäärillä:
20.5.23, 16.6.23, 14.7.23, 10.8.23

2. Toimijan tulee ulottaa takaisin veto kuluttajille saakka ja ilmoittaa kuluttajille syy tuotteiden markkinoilta poistamiseen. Ilmoituksessa on ohjeistettava mihin tuotteet voi palauttaa, ellei niitä hävitetä. Ilmoitus tulee tehdä tehokkaalla ja täsmällisellä tavalla siten, että kuluttajat havaitsevat ilmoituksen helposti.

3. Toimijan tulee toimittaa Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden elintarviketurvallisuusyksikölle tieto siitä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt takaisinvedon toteuttamiseksi ja kuluttajien informoimiseksi.

Ehdotettu määräaika

Päätökseen tullaan asettamaan määräaika siten, että määräyksiä on noudatettava 2 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Ehdotettu täytäntöönpano

Päätös tul-taisiin asettamaan voimaan siten, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimusta on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Perustelut

Lainsäädäntö

Elintarvikelain 297/2021 6 §:n 3 momentin mukaan elintarviketoiminnan on oltava sellaista, että tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien tai

31.10.2022

käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus ei vaarannu ja että elintarvike-toiminta myös muutoin täyttää elintarvikesäännösten mukaiset vaatimukset.

Elintarvikelain 57 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan poistamaan elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaalin markkinoilta, jos tämä ei noudata elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuden liittyvistä menettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 19 artiklassa säädettyä velvollisuutta poistaa turvallisuutta koskevien elintarvikesäännösten vastainen elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali markkinoilta.

(EY) N:o 178/2002 19 artiklan mukaan, jos elintarvikealan toimija katsoo tai sillä on syytä epäillä, että sen maahantuoma, tuottama, jalostama, valmistama tai jakelema elintarvike ei ole elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten mukainen, sen on käynnistettävä välittömästi menettelyt kyseisen elintarvikkeen poistamiseksi markkinoilta, jos se ei ole enää kyseisen alkuperäisen toimijan välittömässä valvonnassa, ja ilmoitettava tästä toimivaltaisille viranomaisille. Jos tuote mahdollisesti on jo ehtinyt kuluttajalle, elintarvikealan toimijan on tehokkaalla ja täsmällisellä tavalla ilmoitettava kuluttajille syy poistamiseen tai tarvittaessa varmistettava, että kuluttajille jo toimitetut tuotteet palautetaan, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä korkeatasoisen terveyden suojelun saavuttamiseksi.

Torjunta-ainejäämäasetuksen 18 artiklan 1 kohdassa todetaan, että liitteen I piiriin kuuluvat tuotteet eivät saa niitä elintarvikkeina tai rehuna markkinoille saatettaessa tai niitä eläimille syötettäessä sisältää mitään torjunta-aineen jäämää, joka on suurempi kuin 0,01 mg/kg niiden tuotteiden osalta, joille ei ole liitteessä II tai III vahvistettu erityistä jäämien enimmäismäärää, tai sellaisten tehoaineiden osalta, joita ei mainita liitteessä IV.

Torjunta-ainejäämäasetuksen 3 artiklan kohdassa 2 c todetaan 'Torjunta-ainejäämillä' tarkoitetaan jäämiä, mukaan lukien tehoaineet - - mukaan lukien erityisesti jäämät, joiden esiintymisen syynä voi olla käyttö kasvinsuojelussa, eläinlääkkeessä tai biosidituotteena. Asetuksen piiriin kuuluvat tehoaineet on lueteltu Euroopan komission tehoainetietokannassa. Matriini on sisällytetty tehoainetietokantaan, koska se on yleisesti käytössä torjunta-aineena EU:n ulkopuolella, mm. Aasiassa.

Jalostettujen tai useista ainesosista koostuvien elintarvikkeiden osalta sovelletaan torjunta-ainejäämäasetuksen 20 artiklaa, jonka 1 kohdan mukaan kun liitteessä II tai III ei ole vahvistettu jäämien enimmäismää-

31.10.2022

riä jalostetuille ja/tai useista ainesosista koostuville elintarvikkeille tai rehuille, jäämien enimmäismäärinä sovelletaan liitteen I piiriin kuuluvalle asianomaiselle tuotteelle 18 artiklan 1 kohdassa säädettyjä jäämien enimmäismääriä ottaen huomioon jalostuksen ja/tai sekoittamisen aiheuttamat muutokset torjunta-ainejäämien määrissä. Saman artiklan 2 kohdan mukaan tiettyjä jalostus- ja/tai sekoittamistoimia taikka tiettyjä jalostettuja ja/tai useista ainesosista koostuvia tuotteita koskevat erityiset rikastus- tai laimennuskertoimet voidaan sisällyttää liitteessä VI olevaan luetteloon.

Elintarvikelain 57 §:n mukainen takaisin vetoa koskeva päätös voidaan elintarvikelain 78 §:n nojalla määrätä noudatettavaksi ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimus on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää

Johtopäätökset

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA ei ole pystynyt asettamaan matriinille toksikologisia viitearvoja. Matriini kuitenkin kuuluu torjunta-ainejäämäasetuksen piiriin ja sen enimmäismäärärajana on noudatettava 0,01 mg/kg, koska matriinille ei ole asetettu enimmäismääriä torjunta-ainejäämäasetuksen liitteissä. Torjunta-ainejäämäasetuksen vastaisesta raaka-aineesta valmistettu elintarvike on asetuksen vastainen, riippumatta lopputuotteen jäämäpitoisuudesta.

Silloin, kun raaka-aineen jäämäpitoisuus ei ole tiedossa, mutta jalostetussa tuotteessa on havaittu jäämää, arvioidaan prosessoinnin aiheuttamat muutokset raaka-aineen jäämäpitoisuudessa, jolloin käytännössä arvioidaan jalostamattoman, torjunta-ainejäämäasetuksen liitteestä I löytyvän raaka-aineen jäämäpitoisuuden säädöksenmukaisuutta. Torjunta-ainejäämäasetuksessa ei ole vahvistettu pitoisuuksia jalostetuille ja/tai useista ainesosista koostuville elintarvikkeille. Myöskään torjunta-ainejäämäasetuksen 20 artiklan 2. kohdassa mainittua liitettä VI (luettelo käytettävistä jalostuskertoimista) ei ole tällä hetkellä annettu.

Koska toimija ei ole valvontaviranomaisen kehoituksista huolimatta ryhtynyt takaisinvetotoimenpiteisiin on asiassa tarpeen antaa määräys mitä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta kuluttajariskin minimoimiseksi.

Koska tuotteen kuluttajariskiä ei voida sulkea pois, tulee takaisin veto ulottaa kuluttajille saakka.

Ilmoitus tulee tehdä tehokkaalla ja täsmällisellä tavalla siten, että kuluttajat havaitsevat ilmoituksen helposti (kuten esimerkiksi yrityksen verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa).

31.10.2022

Mahdolliset jatkotoimenpiteet

Jos epäkohtia ei ole korjattu päätöksessä asetettuun määräaikaan mennessä, voidaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupa-jaostolle esitellä päätösehdotus, jossa määräystä tulisi tehostamaan uhkasakolla. Mahdollinen uhkasakko voisi olla 30 000 euroa.

Kuuleminen

Ennen kuin elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö tekee päätöksen elintarvikelain 57 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, annetaan teille mahdollisuus vastineen antamiseen seuraavista asioista:

1. Esitetyistä epäkohdista.
2. Annettavasta määräyksestä ja määräajasta.
3. Muista asiaan liittyvistä seikoista

Liitteet 1-2 toimitetaan toimijalle kuulemiskirjeen yhteydessä. Liitteet 3-8 asiakirjat ovat jo toimijalla, mutta ne voidaan pyynnöstä toimittaa uudelleen.

Vastineen toimittaminen

Kirjallinen vastine on toimitettava 4.11.2022 mennessä:

Postiosoitteeseen Helsingin kaupunki, kirjaamo, ympäristöpalvelut, elintarviketurvallisuusyksikkö, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI, tai:

Sähköpostiosoitteeseen: helsinki.kirjaamo@hel.fi (viestin otsikkoon tieto Ympäristöpalvelut).

Vastineessa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon HEL 2022-012663.

Asia voidaan ratkaista, vaikka kirjallista vastinetta ei ole toimitettu määräaikaan mennessä.

Sovellettavat oikeusohjeet

Hallintolaki (434/2003 33,34 ja 36§

Elintarvikelaki (297/2021) 6 §,57§

EPNAs (EY) N:0 178/2002, annettu 28 päivänä tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (yleinen elintarvikeasetus), 19 artikla

EPNAs (EY) N:o 396/2005 torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla

31.10.2022

sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta 23.2.2005 (torjunta-ainejäämäasetus), 3, 18, 20 artikla

Tiedoksiantotapa

Kuulemiskirje toimitetaan toimijalle sähköpostitse toimijan annettua suostumuksen kuulemiskirjeen sähköiseen toimittamiseen.

Lisätiedot

Pia Haltiala, hygieenikkoeläinlääkäri, puhelin: 31034710
pia.haltiala(a)hel.fi

Yksikön päällikkö

Liitteet

- 1 [Neuvottelumuistio 3Kaveria 18102022](#)
- 2 [Ruokaviraston Lausunto torjunta-ainejäämäasetuksen soveltamisesta](#)
- 3 [Sähköposti 3Kaveria](#)
- 4 [LakuMatriini 3Kaveria takaisinvetoilmoitus](#)
- 5 [Sähköposti Ruvi 04102022](#)
- 6 [Sähköposteja HKI 3Kaveria kehotus 031022](#)
- 7 [3Kaveria vastine 10102022](#)
- 8 [3 kaveria vastine 19112022](#)

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Ympäristöpalvelut
Elintarviketurvallisuusyksikkö
Yksikön päällikkö

Kuuleminen

7 (7)

31.10.2022

Riikka Åberg
yksikön päällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite
PL 58235
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566